

**การประเมินผลโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
ขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**
**An Evaluation of Financial Aid Welfare
for Elderly Project of Pra Kaew Sub-district Administration
Organizative, Pachee district, Phranakhon Si Ayutthaya Province**

ภัทรวิทย์ ชอกคุลย์

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Email : santasspan@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินผลโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ 2) ศึกษาปัญหาในการดำเนินโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้สูงอายุที่มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 332 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) การประเมินผลโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม ได้แก่ โครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ มีอาคาร สถานที่ ที่เหมาะสม ในการดำเนินโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านกระบวนการ ได้แก่ มีการจัดประชุมเพื่อชี้แจงวิธีการดำเนินงานตามโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านผลการดำเนินงาน ได้แก่ การได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุสามารถช่วยเหลือบรรเทาความเดือนร้อนให้กับผู้สูงอายุ อยู่ในระดับมากที่สุด และ 2) ปัญหาในการดำเนินงานโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ผู้สูงอายุเดินทางมารับเงินเบี้ยยังชีพไม่สะดวก งบประมาณที่ผู้สูงอายุได้รับไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ และเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำไม่ชัดเจนเกี่ยวกับโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

คำสำคัญ : การประเมินผลโครงการ, เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

Abstract

The objectives of this research were to 1) evaluate Financial Aid Welfare for the elderly Project of Pra Kaew Sub-district Administrative Organization, Pachee district, Phranakhon Si Ayutthaya province, and 2) study the problems of the implementation of Financial Aid Welfare for the elderly Project of Pra Kaew Sub-district Administrative Organization, Pachee district, Phranakhon Si Ayutthaya province. The target population of this study is the elderly with right to receive the Financial Aid Welfare of Pra Kaew Sub-district Administrative Organization, Pachee district, Phranakhon Si Ayutthaya province amount 332 people. Research instrument was a questionnaire. The statistical tools used for analyzing data in this study were Frequency, Percentages, mean and Standard Deviation. The findings revealed that : 1) Evaluation Financial Aid Welfare for elderly

Project of Pra Kaew Sub-district Administrative Organization, Pachee district, Phranakhon Si Ayutthaya province, the overall has high level performance result. Considering each aspect found that the context or environment, preliminary factors, process and performance results were at a highest level. 2) The problems of the project found that elderly to travel for to get to the Financial Aid inconvenient, budget as elderly received were not enough to living and officer did not give advice clearly about the information of the project.

Keywords : Project Evaluation, Financial Aids for Elderly

1. บทนำ

แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาการของการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดภารกิจการถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชนหรือสังคม ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น การสงเคราะห์ผู้สูงอายุเป็นภารกิจหน้าที่หนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริหารสาธารณะเพื่อประชาชน ซึ่งกำหนดไว้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (10) กำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการสังคม สงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา ซึ่งเป็นการกล่าวถึงการสงเคราะห์และพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุโดยรวมไว้กับกลุ่มผู้ด้อยโอกาสอื่น ๆ และตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 67 (6) กำหนดให้ องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ดังกล่าวเช่นเดียวกัน

การสงเคราะห์ผู้สูงอายุเป็นกิจกรรมหนึ่งของกรมประชาสงเคราะห์ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2535 ต่อมากรมประชาสงเคราะห์ ได้มีการถ่ายโอนภารกิจด้านการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดอัตราเบี้ยยังชีพแบบขั้นบันไดสำหรับผู้สูงอายุ โดยผู้สูงอายุที่มีอายุ 60-69 ปี จะได้รับเบี้ยยังชีพ 600 บาทต่อเดือน ผู้สูงอายุที่มีอายุ 70-79 ปี

จะได้รับเบี้ยยังชีพ 700 บาทต่อเดือน ผู้สูงอายุที่มีอายุ 80-89 ปี จะได้รับเบี้ยยังชีพ 800 บาทต่อเดือน และผู้สูงอายุที่มีอายุ 90 ปีขึ้นไป จะได้รับเบี้ยยังชีพ 1,000 บาทต่อเดือน ซึ่งผู้สูงอายุที่มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพจะต้องมีคุณสมบัติดังนี้ คือ 1) มีสัญชาติไทย 2) อายุ 60 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป 3) เป็นผู้มีชื่ออยู่ในเขตพื้นที่ที่ยื่นคำขอ 4) ไม่เป็นผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดให้เป็นประจำ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพแบบขั้นบันไดตั้งแต่ปีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 เป็นต้นไป

องค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง ได้ดำเนินงานตามโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 ตามภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนมาจากกรมประชาสงเคราะห์ (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์) ซึ่งในปัจจุบันนี้มีผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพจำนวน 332 คน แม้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว จะมีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินงานด้านการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในระดับหนึ่ง แต่ในข้อเท็จจริงยังคงมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุด้วยปัจจัยหลายประการ เช่น สภาพพื้นที่ สภาพทางสังคม ประเพณี วัฒนธรรม รายได้ของท้องถิ่น การอุดหนุนเงินจากรัฐบาล จำนวนบุคลากร ความรู้ความเข้าใจของบุคลากร รวมถึงความตระหนักและการให้ความสำคัญในเรื่องการดำเนินงานด้านการจ่ายเบี้ยยังชีพของผู้นำท้องถิ่น และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

ดังนั้นในฐานะผู้วิจัยเป็นบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว และปฏิบัติหน้าที่ในการ

ดำเนินงานตามโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการประเมินผลโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อนำผลที่ได้รับไปปรับปรุงพัฒนาโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อประเมินผลโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.2 เพื่อศึกษาปัญหาในการดำเนินโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุที่มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพทั้งหมดขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 332 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการดำเนินงานโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยตรวจสอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีการแปลความหมาย 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ปัญหาในการดำเนินงานโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้ความถี่ (Frequency) , ร้อยละ (Percentage) , ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4. ผลการวิจัย

4.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 60-69 ปี มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ไม่ประกอบอาชีพ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท

4.2 ข้อมูลด้านการประเมินผลโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินผลโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม

ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม	ผลการประเมิน		
	μ	S.D.	แปลความ
1.โครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล	4.72	0.50	มากที่สุด
2. องค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้วให้ความสำคัญกับนโยบายโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	4.54	0.54	มากที่สุด

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ด้านบริบทหรือ สภาพแวดล้อม	ผลการประเมิน		
	μ	S.D.	แปล ความ
3.โครงการสวัสดิการ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมี วัตถุประสงค์ เพื่อให้ ผู้สูงอายุสามารถ ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมี ความสุข	4.50	0.60	มาก
4.โครงการสวัสดิการ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กำหนดวัตถุประสงค์ที่ ชัดเจน	4.35	0.62	มาก
5.โครงการสวัสดิการ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เกิดขึ้นเพื่อตอบสนอง ความต้องการของ ผู้สูงอายุ	4.46	0.64	มาก
6.จุดมุ่งหมายของ โครงการสวัสดิการเบี้ย ยังชีพผู้สูงอายุสอดคล้อง กับสภาพเศรษฐกิจ	4.41	0.69	มาก
รวม	4.50	0.30	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การประเมินผลโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอภาษี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินผลโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอภาษี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านปัจจัยเบื้องต้น

ด้านปัจจัยเบื้องต้น	ผลการประเมิน		
	μ	S.D.	แปล ความ
1.มีอาคาร สถานที่ ที่ เหมาะสม ในการดำเนิน โครงการสวัสดิการเบี้ย ยังชีพผู้สูงอายุ	4.64	0.54	มากที่สุด
2. มีวัสดุอุปกรณ์ที่ เพียงพอต่อการ ให้บริการแก่ผู้สูงอายุ	4.44	0.57	มาก
3. มีเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูล และบริการแก่ผู้สูงอายุ อย่างเพียงพอ	4.43	0.62	มาก
4. มีผู้นำชุมชน ประสานงานตาม โครงการสวัสดิการเบี้ย ยังชีพผู้สูงอายุอย่าง ต่อเนื่อง	4.48	0.68	มาก
5. มีงบประมาณ สนับสนุนโครงการที่ เพียงพอ	4.37	0.74	มาก
6. องค์การบริหารส่วน ตำบลพระแก้วสามารถ บริหารจัดการ งบประมาณที่ได้รับ จัดสรรมาอย่างเป็น ธรรม	4.49	0.69	มาก
รวม	4.48	0.40	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การประเมินผลโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอภาษี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านปัจจัยเบื้องต้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินผลโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านกระบวนการ

ด้านกระบวนการ	ผลการประเมิน		
	μ	S.D.	แปลความ
1.มีการจัดประชุมเพื่อชี้แจงวิธีการดำเนินงานตามโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	4.54	0.65	มากที่สุด
2.มีระบบรับลงทะเบียนผู้มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอย่างถูกต้อง	4.42	0.62	มาก
3.มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้กับผู้สูงอายุได้รับรู้	4.38	0.67	มาก
4.มีการประชาสัมพันธ์กำหนด วัน เวลา สถานที่ ในการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในแต่ละเดือน	4.38	0.74	มาก
5.มีการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตรงตามกำหนดเวลา	4.41	0.67	มาก
6.มีการแจ้งให้ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพทราบเมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้วโอนเงินเข้าบัญชีธนาคาร	4.46	0.76	มาก
รวม	4.43	0.43	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า การประเมินผลโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านกระบวนการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินผลโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านผลการดำเนินงาน

ด้านผลการดำเนินงาน	ผลการประเมิน		
	μ	S.D.	แปลความ
1.การได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุสามารถช่วยเหลือบรรเทาความเดือนร้อนให้กับผู้สูงอายุ	4.68	0.51	มากที่สุด
2.การได้รับเบี้ยยังชีพทำให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	4.45	0.60	มาก
3.โครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างครอบคลุม	4.40	0.66	มาก
4.เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุสามารถช่วยเหลือเรื่องค่าใช้จ่ายให้กับผู้สูงอายุได้	4.38	0.71	มาก
5.การได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความมั่นคงในชีวิต	4.34	0.66	มาก
6.เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุทำให้ผู้สูงอายุมีขวัญและกำลังใจดีขึ้น	4.45	0.76	มาก
รวม	4.45	0.39	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า การประเมินผลโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านผลการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4.3 ปัญหาในการดำเนินงานโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอกาฬ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

4.3.1 ผู้สูงอายุเดินทางมารับเงินเบี้ยยังชีพไม่สะดวก

4.3.2 งบประมาณที่ผู้สูงอายุได้รับไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ

4.3.3 เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำไม่ชัดเจนเกี่ยวกับโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่ชัดเจน

4.3.4 ขาดการติดตามประเมินผลและตรวจสอบผลการดำเนินงาน

5. อภิปรายผล

จากการศึกษาการประเมินผลโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอกาฬ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้รูปแบบชิปป์รายละเอียดดังนี้

5.1 การประเมินผลโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอกาฬ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรชนก ณรงค์มี [4] ที่ศึกษาการใช้แบบจำลอง CIPP ในการประเมินการรับเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ : กรณีศึกษาเทศบาลนครนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า การประเมินบริบทสภาพแวดล้อมพบว่า โครงการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นนโยบายที่ก่อกำเนิดจากพรการการเมืองที่เป็นรัฐบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อมอบเป็นของขวัญแก่ผู้สูงอายุและใช้เป็นมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ

5.2 การประเมินผลโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอกาฬ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านปัจจัยเบื้องต้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณ ปรมาณ [7] ที่ศึกษาการประเมินโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบางบ่อ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่การปฏิบัติระดับมากที่สุดคือ มีสถานที่ให้ติดต่อราชการตามโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

5.3 การประเมินผลโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอกาฬ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านกระบวนการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรวิภา เยาวกุล [1] ที่ศึกษาการประเมินผลโครงการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอพทุมพิจิตร จังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่า ด้านกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานโครงการ การประชาสัมพันธ์ที่เกิดผลสัมฤทธิ์มากที่สุด คือ การกระจายข้อมูลข่าวสารผ่านผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นทันตามกำหนดเวลา

5.4 การประเมินผลโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอกาฬ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านผลการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชัยญา มะลิตี [6] ที่ศึกษาการประเมินผลโครงการจัดสรรเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุเทศบาลตำบลบางปะกง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า ด้านประสิทธิผลของผลผลิต ผู้สูงอายุนำเงินไปใช้จ่ายได้ตรงกับวัตถุประสงค์คือ นำเงินไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับปัจจัยสี่

5.5 ปัญหาในการดำเนินงานโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอกาฬ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อภิปรายได้ดังนี้

ปัญหาในการดำเนินงานโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอกาฬ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ 1) ผู้สูงอายุเดินทางมารับเงินเบี้ยยังชีพไม่สะดวก 2) งบประมาณที่ผู้สูงอายุได้รับไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ 3) เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำไม่ชัดเจนเกี่ยวกับโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่ชัดเจน 4) ขาดการติดตามประเมินผลและตรวจสอบผลการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นลินี โล่ชิงชัยฤทธิ์ [2] ที่ศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา เทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า ปัญหา ความเพียงพอของงบประมาณ การติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงาน เหล่านี้เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่ปัญหาความสามารถของบุคลากรในการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อย และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุขรา สามัญเขตกิจ [3] ที่ศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลหนองปล้อง อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลหนองปล้อง พบว่า ความสามารถของบุคลากรในการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามระเบียบวิธีปฏิบัติ ความไม่เพียงพอของงบประมาณในการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ การติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาทิพย์ ภูโหมพรหม [5] ศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานด้านการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินศาลา อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัญหาในการดำเนินงานด้านการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุทั้งด้านตัวบุคคล เช่น เจ้าหน้าที่ไม่ได้ให้คำแนะนำ ตลอดจนขาดการติดตามประเมินผลการดำเนินงานจ่ายเบี้ยยังชีพเชิงลึกไปถึงผู้สูงอายุโดยตรง สอดคล้องกับ สุวรรณี ประมาณ [7] ศึกษาการประเมินโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบางบ่อ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการดำเนินงานโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ได้แก่ จำนวนเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเดือนละ 500 บาท น้อยเกินไป

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ควรมีการออกหน่วยเคลื่อนที่บริการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามชุมชน

6.2 รัฐบาลควรปรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจตามโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้เพียงพอต่อการดำรงชีพ

6.3 เจ้าหน้าที่ ควรให้คำแนะนำที่ชัดเจนเกี่ยวกับโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

6.4 ควรมีการติดตามประเมินผลและตรวจสอบผลการดำเนินงานโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

7. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

7.1 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินโครงการสวัสดิการการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

7.2 การศึกษาจำนวนเงินเบี้ยยังชีพที่เหมาะสมกับความต้องการพื้นฐานของผู้สูงอายุ

7.3 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลกับองค์การบริหารส่วนตำบล

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] กรวิภา เยาวกุล, “การประเมินผลโครงการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขา นโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2553.
- [2] นลินี โล่ชิงชัยฤทธิ์, “การประเมินผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ : กรณีศึกษา เทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่” ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.
- [3] บุขรา สามัญเขตกิจ, “การประเมินผลการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลหนองปล้อง อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร” การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2553.

- [4] พรชนก ณรงค์มี, “การใช้แบบจำลอง CIPP ในการประเมินการรับเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ : กรณีศึกษาเทศบาลนครนนทบุรี” วิทยานิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสังคมสงเคราะห์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554.
- [5] สาทิพย์ ภูใหม่พรหม, “การประเมินผลการดำเนินงานด้านการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินศาลา อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์” ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2553.
- [6] สุชัยญา มะลิทธิ, “การประเมินผลโครงการจัดสรรเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลบางปะกง อำเภอบางปะกงจังหวัดฉะเชิงเทรา” รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่นมหาวิทยาลัยของแก่น, 2553.
- [7] สุวรรณี ประมาณ, “การประเมินโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบล บางบ่อ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ” ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโครงการและการประเมินโครงการ, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, 2552.